

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-
РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ:

СОЦІАЛЬНІ, ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

МОНОГРАФІЯ

Том
2

Запоріжжя
2022

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-
РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬО-
РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ: СОЦІАЛЬНІ,
ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ**

Монографія

Том 2

*За загальною редакцією д. пед. н., проф. В. В. Нечипоренко
За редакцією д. соціол. н., проф. Н. М. Гордієнко,
д. пед. н., доц. М. А. Дергач*

Запоріжжя
Вид-во Хортицької національної академії
2022

УДК 37:364-57]:[316.614+37.013+159.9
А 43

*Ухвалено до друку вченою радою
КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР
Протокол № 2 від 10.11.2022 р.*

Рецензенти:

Шеремет Марія Купріянівна – д. пед. н., професор, декан факультету спеціальної та інклюзивної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Шевяков Олексій Володимирович – д. психол. н., професор, професор кафедри психології та педагогіки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Пріб Гліб Анатолійович – д. мед. н., професор, проректор з наукової роботи Академії праці, соціальних відносин і туризму

Автори:

Анісімова Л. В., Антоненко І. Ю., Бессараб А. О., Бохонкова Ю. О., Бочелюк В. Й., Галієва О. М., Гордієнко Н. М., Горшкова Г. В., Дергач М. А., Жадленко І. О., Кетлер-Митницька Т. С., Кіріллова А. О., Клименко О. В., Клочкова Ю. В., Кудінова М. С., Мосаєв Ю. В., Нечипоренко В. В., Панов М. С., Позднякова-Кирбят'єва Е. Г., Познякова О. Л., Сташук О. О., Таран Н. О., Турубарова А. В.

Актуальні проблеми освітньо-реабілітаційного простору:
А 43 **соціальні, педагогічні та психологічні аспекти** / за заг. ред. В. В. Нечипоренко, за ред. Н. М. Гордієнко, М. А. Дергач. – Запоріжжя : Вид-во Хортиц. нац. акад., 2022. – Т. 2. – 436 с.

ISBN 978-617-7929-02-3

У монографії представлено результати науково-дослідної роботи кафедр спеціальної освіти та психології і соціальної роботи Хортицької національної академії з проблем розвитку особистості в освітньо-реабілітаційному просторі. В другому томі висвітлюються питання формування окремих психологічних, соціологічних та педагогічних феноменів особистості в умовах освітньо-реабілітаційного простору, розкриваються шляхи і тенденції підготовки фахівців до роботи з особами з особливими освітніми потребами в умовах освітньо-реабілітаційного простору.

Адресується науковцям, викладачам, студентам вищих навчальних закладів, магістрам та всім, хто цікавиться проблемами спеціальної педагогіки, спеціальної психології, соціології та соціальної роботи.

УДК 37:364-57]:[316.614+37.013+159.9

ISBN 978-617-7929-02-3

© Хортицька національна академія, 2022

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Нечипоренко В. В.

1.1. Структурно-функціональна модель управління реабілітаційним хабом у структурі освітньо-реабілітаційного простору Хортицької національної академії

Незворотні динамічні трансформаційні процеси, зумовлені низкою факторів, в тому числі й воєнним станом на території України, покладені в основу посилення консолідації освітньо-реабілітаційної спільноти навколо проблеми розбудови системної допомоги особам, які мають обмежені можливості здоров'я. Від якості освітньо-реабілітаційного процесу залежить можливість повернення дітей, молоді та дорослих цієї категорії до повноцінної життєдіяльності в суспільстві, відновлення їхнього тимчасово втраченого функціонального потенціалу. Остання теза актуалізована у Законі України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» [18].

Відповідно до таких умов сьогодення, одним із масштабних викликів, який постав перед спільнотою освітньо-реабілітаційних закладів, є розробка ефективних організаційно-функціональних конструктів, які дозволять реалізувати таке завдання. Процес пошуку інноваційних проектів, які спрямовані на розбудову потенціалу освітньо-реабілітаційних закладів, був розпочатий рік тому.

Тоді результатом науково-прикладної розвідки стала стаття «Реабілітаційний хаб Хортицької національної академії як інноваційна структура в освітньо-реабілітаційному просторі Запорізького регіону: проектні засади і структурно-функціональна специфіка» [12]. Так, у процесі формулювання проектних засад та визначення структурно-функціональної специфіки реабілітаційного

хабу Хортицької національної академії нами було встановлені: науково-теоретичні засади функціонування хабу; організаційно-методичні ресурси; значення зарубіжного партнерства у посиленні освітньо-реабілітаційного резерву структурних підрозділів закладу. Зазначимо, що у Запорізькому регіоні базовим закладом із створення компетентісно спрямованого освітньо-реабілітаційного простору є Хортицька національна академія, яка протягом багатьох років функціонування забезпечує безперервність і наступність освіти, комплексної реабілітації, соціальної інтеграції та розвитку життєвої компетентності дітей та молоді. У численних наукових публікаціях розкрито інноваційний досвід закладу і його окремих структурних підрозділів щодо практичного розв'язання актуальних проблем комплексної реабілітації, зокрема: організації інклюзивного навчання дітей з психофізичними порушеннями в умовах санаторної школи-інтернату [5] і емпіричного підтвердження його ефективності [11], системності та наступності інклюзивного навчання учнів і студентів з особливими освітніми потребами [10], методичного забезпечення цієї діяльності [24], структурно-функціональної специфіки освітньо-реабілітаційного простору в умовах закладу вищої освіти [6], розвитку інклюзивного туризму в Україні [9]. Сьогодні цей досвід якнайкраще може бути використаний для осмислення шляхів забезпечення системної реабілітаційної допомоги особам, постраждалим під час воєнних дій в Україні та повернення їх до повноцінної життєдіяльності в суспільстві. Розуміння того, що це завдання стане одним із найскладніших серед тих, які залишаться для українського суспільства у післявоєнний період, підштовхує до продовження наукових розвідок з адаптації процесів реабілітування до змінюваних соціальних умов.

Відповідно до таких напрацювань, розбудова реабілітаційного хабу, як інноваційної структури освітньо-реабілітаційного простору Хортицької національної

академії в умовах воєнного та післявоєнного періоду, повинна здійснюватися відповідно до управлінської моделі. Розробка такої моделі реалізувалась з урахуванням попередніх напрацювань щодо управління функціонуванням та інноваційним розвитком навчально-реабілітаційного центру [7; 8]. Так, раніше нами було визначено чотири рівні управління навчально-реабілітаційним центром: стратегічний, тактичний, оперативний та рефлексивний. Проте, у процесі якісної розбудови закладу [15; 17], зміни законодавства у сфері освітньо-реабілітаційної діяльності [13; 14; 16; 18 та ін.] процес пошуку тривав. Сьогодні вважаємо, що для ефективного управління реабілітаційним хабом у межах освітньо-реабілітаційного простору закладу принципово важливою є його багаторівнева структура, яка включає парадигмальний, цільовий, організаційний, процесуально-діяльнісний та рефлексивний рівень. Охарактеризуємо детально кожний рівень.

Парадигмальний рівень. На першому, парадигмальному, рівні формується концепція реабілітаційного хабу. Її формулювання здійснюється адміністрацією відповідно до місії освітньо-реабілітаційного закладу. Далі, відповідно до такої концепції, на наступному рівні, формується стратегія, мета, процес та результат діяльності реабілітаційного хабу.

Так, нами визначено, що найважливішою передумовою успішної освітньо-реабілітаційної діяльності освітньо-реабілітаційних закладів України є сформована у вітчизняному фаховому дискурсі парадигма системної синергії комплексної реабілітації і корекційно-розвиткових послуг при реалізації індивідуальної освітньо-соціалізаційної траєкторії особи. Наукове підґрунтя зазначеної парадигми складають фундаментальні праці і новітні дослідження провідних українських вчених: В. Бондаря [1], В. Засенка [2], А. Колупасової [3], В. Синьова [19], А. Шевцова [22], М. Шеремет [23] та ін.

Зокрема, А. Шевцов [22] обґрунтував універсальну структурну схему комплексного реабілітування з такими елементами, як: реабілітовуваний, реабілітолог, цілі, зміст, методи і технології, засоби, організаційні форми реабілітування; реабілітаційна діагностика; результати реабілітаційного процесу; батьки, родичі, близькі реабілітованого; підсистема реабілітаційного менеджменту; інформаційно-наукова підсистема; нормативно-правова підсистема; фінансово-економічна підсистема; підсистема управління зовнішніми зв'язками; середовищна підсистема.

В. Синьов [20] і співавтори вербалізували фактори, що впливають на ефективність реабілітування, зокрема, це: розробка інноваційних програм підготовки спеціалістів з реабілітації; поєднання науково-дослідної роботи з підвищенням наукової та фахової кваліфікації спеціалістів закладів реабілітування. Ключові індикатори кадрового забезпечення освітньо-реабілітаційного простору вивчає С. Лупінович [4], яка виділяє: наявність у закладі освіти керівних і педагогічних кадрів, які є компетентними щодо задоволення різних освітніх потреб; високий професійний рівень всіх працівників закладу з питань навчання дітей з особливими освітніми потребами; неперервність професійного розвитку педагогічних кадрів у сфері корекційної педагогіки, спеціальної психології; підвищення кваліфікації педагогів на курсах із засвоєнням спеціальних технологій супроводу учнів з особливими освітніми потребами (проблемні курси, спецкурси, тренінги, семінари, дистанційне навчання тощо); створення умов для комплексної взаємодії загальноосвітніх, спеціальних, науково-методичних закладів, що компенсує недостатність кадрових ресурсів; постійна методична підтримка, отримання оперативної консультації фахівців щодо програм навчання та виховання учнів з особливими освітніми потребами. Низка дослідників (А. Колупаєва та Л. Савчук [3], О. Таранченко та Ю. Найда [21]) рефлексують базові компетенції фахівців

реабілітаційних установ, які мають постійно розвиватися з врахуванням змінюваних потреб середовища: здатність організовувати курикулум й перегруповувати його навколо ключової інформації, понять і навичок; готовність досліджувати потреби клієнтів, прагнучи зрозуміти їх та визначити їхні індивідуальні особливості; готовність продумувати розподіл часу і гнучко його використовувати; здатність планувати різні способи досягнення спільної мети тощо.

Таким чином, серед закладів реабілітації найбільш сучасними є саме реабілітаційні хаби (центри системної реабілітології), що засновані на принципі системно-синергетичної кумуляції ресурсів для ефективного виконання всієї сукупності завдань комплексної реабілітації осіб різних категорій. Тому фаховий менеджмент знань працівників цих установ є найбільш нагальним на сьогоднішній день.

Цільовий рівень. На другому, цільовому, рівні визначаються стратегічні пріоритети та глобальні перспективи розвитку реабілітаційного хабу у структурі освітньо-реабілітаційного закладу. Такі дії відбуваються на рівні адміністрації освітньо-реабілітаційного закладу. Далі, на рівні керівника реабілітаційного хабу, здійснюється аналіз та конкретизація мети через формулювання відповідних завдань.

Слід зазначити, що стратегічне управління сприяє вирішенню проблем перспективного, довгострокового характеру, досягненню ключових цілей, забезпечує можливість передбачення й урахування змін, використання переваг взаємодії із соціумом; спрямовує та стимулює інноваційний розвиток освітньо-реабілітаційних закладів системи освіти у сучасних соціокультурних умовах. Обґрунтована та перспективна управлінська стратегія інтегрує всі ключові параметри роботи закладу освіти, адже недостатня увага, принаймні до одного з них, у майбутньому може призвести до значних порушень його системного функціонування та розвитку.

Так, наприклад, реабілітаційний хаб Хортицької національної академії може виконувати функціонально-прикладну роль провідного ресурсно-методичного центру в освітньо-реабілітаційному просторі Запорізького регіону та бути апробованою моделлю для створення аналогічних базових структур в інших регіонах нашої держави.

Організаційний рівень. На цьому рівні, відповідно до сформульованої концепції та стратегії, адміністрацією освітньо-реабілітаційного закладу та керівником реабілітаційного хабу для виконання ним поставлених завдань. Відповідно до структурно-функціональної моделі системного управління Хортицькою національною академією, реалізація плану щодо формування зазначених умов та ресурсів забезпечуються через діяльність таких служб, як господарча, кадрова, інформаційно-секретарська, соціально-психологічна, медична, відділ міжнародних зв'язків, науково-методичний відділ, служба організації харчування, бухгалтерія та молодший обслуговуючий персонал. Адміністрація освітньо-реабілітаційного закладу здійснює контроль реалізації сформульованих завдань.

Наведемо приклад потрібної матеріально-технічної бази реабілітаційного хабу за кожним напрямом комплексної реабілітації:

1) фізична реабілітація. Однією умовою якості здійснення фізичної реабілітації є наявність відповідної матеріально-технічної бази, що інтегруватиме вже наявні в Хортицькій національній академії ресурси: (кабінет ерготерапії, кабінет функціональної діагностики та реабілітаційного обстеження, сенсорна кімната, зали кінетотерапії, кабінети масажу та м'яких мануальних технік, зали для спортивних ігор, зали оздоровчого фітнесу, кабінет апаратної фізіотерапії, галотерапії, пресотерапії, гідротерапії, фототерапії, магнітотерапії, ударно-хвильової терапії, хівамат-терапії, ультразвукової терапії, лазеротерапії, УВЧ-терапії, електр (басейн і спортивно-рекреаційні майданчики, завершення

будівництва і відкриття яких передбачені управлінським проєктом);

2) соціальна реабілітація. Реалізація напряму соціальної реабілітації у системі комплексного реабілітаційного супроводу різних категорій осіб із порушеннями здоров'я передбачає імплементацію матеріально-технічної бази: кабінет соціального працівника та соціального педагога; кабінет соціально-побутової орієнтації; рекреаційні зони; тренінгові кімнати; реабілітаційний парк; лабораторія соціально-реабілітаційних технологій; кімната матері та дитини; пандуси та ліфт;

3) психологічна реабілітація. До необхідної матеріально-технічної бази щодо забезпечення психологічної реабілітації віднесено: лабораторію терапії мови та мовлення, лабораторію соціальної та реабілітаційної психології, лабораторію екстремальної та кризової психології, робочий кабінет практичного психолога, навчальний психологічний кабінет, кабінет психологічного розвантаження, кабінет для групових занять, кабінет для індивідуальної роботи;

4) педагогічна реабілітація. Матеріально-технічна база для успішного здійснення педагогічної реабілітації включає: навчально-аудиторний фонд, рекреаційні зони, кабінет сенсорної інтеграції, кабінети вузьких спеціалістів, навчальні лабораторії, інтерактивні дошки, комп'ютерні класи та сучасне програмне забезпечення освітнього процесу, ігрові кімнати, інноваційні дидактичні матеріали для реалізації завдань педагогічної реабілітації, пандуси та ліфт.

Реалізація вищезазначених компонентів матеріально-технічної бази потребують дій на організаційному рівні. Вони можуть бути сформульовані спочатку через стратегічні цілі і задачі, які, згодом, будуть реалізовуватися через функціональний та інноваційний компоненти (режим функціонування і режим розвитку)

структурно-функціональної моделі управління реабілітаційним хабом Хортицької національної академії.

Процесуально-діяльнісний рівень. Освітньо-реабілітаційний менеджмент, який здійснювався на попередніх рівнях стратегічного управління, успішно доповнюється процесуально-діялісним, спрямованим на підвищення ступеня обґрунтованості, узгодженості та ефективності досягнення поставлених цілей розвитку інноваційної структури Хортицької національної академії – реабілітаційного хабу. Дотримання механізму управління на цьому рівні сприяє не лише визначенню та виконанню актуальних завдань функціонування та розвитку реабілітаційного хабу, але й оптимізації управлінського процесу з урахуванням його інтеракції з освітньо-реабілітаційним прототипом Хортицької національної академії, України та світу.

За умов синергетичного поєднання активів стратегічного і програмно-цільового управління в інклюзивному менеджменті на зміну розмитому генеральному цілепокладанню приходить системоутворювальне цілепокладання, поєднання планування у режимі функціонування і планування у режимі розвитку. Планування доповнюється повноцінним прогнозуванням і перетворюється на проектування результатів, створення моделі процесів (технологічних ланцюжків), формування банку ідей та набору програм діяльності з обов'язковим урахуванням особистісних характеристик усіх учасників освітнього процесу. Спираючись на них, розробляється модульно-цільова програма діяльності закладу реабілітації на поточний навчальний рік. В плануванні передбачається взаємодія всіх структурних підрозділів закладу, виконання ними завдань, спрямованих на досягнення кінцевого результату – адаптації всіх підсистем до особливих освітніх потреб і запитів кожного клієнта.

Процесуально-діяльнісний рівень включає функціональний, інноваційний та інтеграційний компонент. Деталізуємо кожний із цих компонентів.

Реалізація функціонального компоненту здійснюється через організацію та контроль виконання типових завдань, які забезпечують сталість реабілітаційного хабу, його повсякденне функціонування.

Прикладом реалізації функціонального компоненту є розробка посадових інструкцій, відповідно переліку посад штатного розпису реабілітаційного хабу у структурі Хортицької національної академії, розробка номенклатури справ реабілітаційного хабу тощо.

Інноваційний компонент реалізується через організацію та контроль виконання завдань, спрямованих на розбудову якісно нового змісту та процесу за напрямками комплексної реабілітації, соціальної інтеграції, розвитку життєвої компетентності особам, які мають обмежені можливості здоров'я тощо.

Реалізація такого компоненту передбачає включення завдань щодо розбудови кожного напрямку комплексної реабілітації, соціальної інтеграції, розвитку життєвої компетентності особам, які мають обмежені можливості здоров'я тощо у режим розвитку. Наприклад, реалізація напряму соціальної реабілітації у системі комплексного реабілітаційного супроводу різних категорій осіб із порушеннями здоров'я передбачає використання інноваційних технологій соціальної реабілітації: гарденотерапія, каністерапія, іпотерапія, аніматотерапія, аеротерапія, арт-терапія, нейчерелтерапія, нетрадиційні форми реабілітації, кліматотерапія, стенотерапія, гідротерапія, теренкур-терапія. Розробка кожної з вищеназваних технологій соціальної реабілітації може стати окремим завданням, яке буде складати план роботи реабілітаційного хабу у режимі розвитку на певний період часу.

Інтеракційний компонент реалізується через організацію взаємодії реабілітаційного хабу із освітньо-реабілітаційним простором Хортицької національної академії, організацію взаємодії із українськими та зарубіжними партнерами щодо посилення освітньо-реабілітаційного потенціалу.

Так, наприклад, для реалізації місії реабілітування різних категорій осіб, хаб може взаємодіяти із структурними підрозділами Хортицької національної академії, а саме:

– факультети і кафедри Хортицької національної академії забезпечуватимуть підготовку здобувачів першого, другого та третього рівнів вищої освіти для потреб кадрового забезпечення регіону: реабілітаційних установ, інклюзивних закладів освіти та загальноосвітніх навчальних закладів. Основними зарубіжними партнерами закладу за цим напрямом роботи є Університет Кутаїсі (Грузія), Батумський державний університет ім. Ш. Руставелі (Грузія), Інститут психології Білоруського державного педагогічного університету ім. М. Танка (Білорусь) й Асоціація UCM-Italy (Італія). Очікуваним результатом є кадрове забезпечення інклюзивно-реабілітаційної практики в регіоні та Україні за сучасними стандартами професійної компетентності фахівців;

– відділ курсової перепідготовки та підвищення кваліфікації забезпечуватиме імплементацію сучасних зарубіжних практик методичного супроводу безперервного професійного саморозвитку фахівців, опанування ними інноваційними освітньо-реабілітаційними технологіями. При реалізації цієї мети найбільш перспективною для Хортицької національної академії буде співпраця в рамках укладених договорів з такими зарубіжними партнерами, як Інститут підвищення кваліфікації і перепідготовки Білоруського державного педагогічного університету ім. М. Танка (Білорусь), Сілезький університет (Польща), Академія «Болашак» (Казахстан). Очікуваним результатом є виконання закладом функціональної ролі провідного науково-методичного центру, що забезпечує вивчення та трансфер інноваційного досвіду зарубіжних країн, експериментальну перевірку та експертизу сучасних освітньо-реабілітаційних технологій;

– педагогічний фаховий коледж Хортицької національної академії забезпечуватиме підготовку

кваліфікованих кадрів ступеня фахового молодшого бакалавра для системи інклюзивної освіти та комплексної реабілітації осіб різних категорій. Важливе значення при цьому матимуть діючі партнерські зв'язки з Державним педагогічним університетом Горі (Грузія), Резекненською академією технологій (Латвія), Бельцьким державним університетом ім. А. Руссо (Молдова). Очікуваними результатами діяльності за цим освітньо-реабілітаційним вектором є успішна реалізація пілотного проєкту «Розвиток інклюзивного освітнього середовища у Запорізькій області», а також подальша екстраполяція апробованої структурно-організаційної моделі інклюзивної освіти на всі регіони України в умовах реформи з розбудови Нової української школи;

– науковий ліцей з інклюзивними класами з основним та змінним контингентом забезпечуватиме підготовку обдарованої учнівської молоді з особливими освітніми потребами до науково-інноваційної діяльності. У співпраці наукового ліцею із зарубіжними партнерами (Стамбульський університет Есенюрт (Туреччина), Університет «Humanitas» (Польща), Вища лінгвістична школа у Ченстохові (Польща) планується досягнення очікуваного результату – системно-інституційного поєднання ліцейної освіти та комплексної реабілітації обдарованих дітей з особливими освітніми потребами;

– базовий інклюзивно-ресурсний центр, до структури якого входитиме початкова школа з дошкільними групами, планується відкрити з метою забезпечення комплексного освітньо-реабілітаційного супроводу дітей з особливими освітніми потребами на етапі первинної соціальної адаптації та соціалізації. Активне партнерство Хортицької національної академії з Інститутом інклюзивної освіти Білоруського державного педагогічного університету ім. М. Танка (Білорусь) та Академією освіти Таджикистану сприятиме системній реалізації науково-практичних завдань інклюзивно-ресурсного центру та досягненню очікуваного результату – узагальненню здобутків експериментальної діяльності

Хортицької національної академії та освітньо-реабілітаційного моніторингу у науково-фахових виданнях, що складатимуть теоретико-методичну основу діяльності інклюзивно-ресурсних центрів України.

Рефлексивний рівень. На останньому, рефлексивному рівні здійснюється моніторинг ефективності комплексної реабілітації, соціальної інтеграції, розвитку життєвої компетентності осіб, які мають обмежені можливості здоров'я; контроль над проведенням моніторингу результатів діяльності та його аналіз щодо впливу на реабілітаційний процес; окреслення шляхів оптимізації освітньо-реабілітаційного впливу. Такі функції може виконувати керівник реабілітаційного хабу через взаємодію із відповідними фахівцями. Саме на цьому рівні відображається вплив складових структур управління та визначаються його кінцеві результати.

Прикладом реалізації управлінських дій на цьому рівні є впровадження у план діяльності реабілітаційного хабу наступних завдань: розробка, впровадження ефективної системи моніторингу якості надання послуг комплексної реабілітації особам, які мають особливості психофізичного розвитку; контроль над впровадженням моніторингу якості надання послуг комплексної реабілітації особам, які мають особливості психофізичного розвитку; розробка дашборду щодо аналізу результатів моніторингу якості надання послуг комплексної реабілітації особам, які мають особливості психофізичного розвитку; аналіз результатів моніторингу якості надання послуг комплексної реабілітації особам, які мають особливості психофізичного розвитку; надання рекомендацій щодо удосконалення діяльності за напрямками діяльності реабілітаційного хабу.

Модель управління реабілітаційним хабом у структурі освітньо-реабілітаційного простору Хортицької національної академії у загальному вигляді представлена на рис. 1.

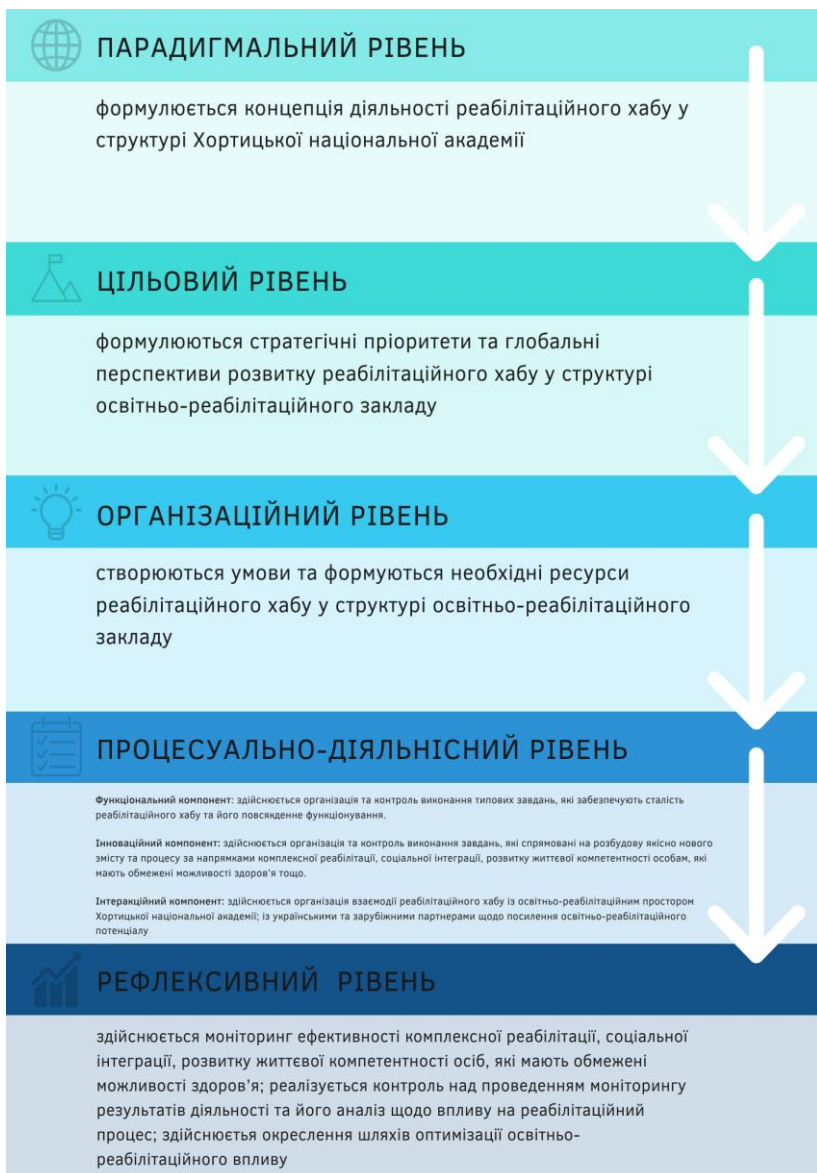

Рис. 1. Структурно-функціональна модель управління реабілітаційним хабом у структурі освітньо-реабілітаційного простору Хортицької національної академії

Описані рівні структурно-функціональної моделі управління реабілітаційним хабом в умовах Хортицької національної академії взаємопов'язані між собою, а, отже, передбаченою є взаємовідповідальність працівників як по горизонталі, так і по вертикалі.

Таким чином, сучасні наукові дослідження й інноваційна освітня практика як в Україні, так і в зарубіжних країнах, свідчать про актуальність проблеми менеджменту, зокрема, реабілітаційних хабів освітньо-реабілітаційних закладів, адже у контексті нормативних вимог Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», саме ці заклади можна розглядати як базові структури, розбудова яких сприятиме впровадженню міжнародних стандартів реабілітаційного супроводу різних груп осіб, зокрема, тих, які постраждали внаслідок воєнних дій.

Вирішення проблеми пошуку ефективних шляхів управління реабілітаційним хабом, як інноваційної структури освітньо-реабілітаційного простору Хортицької національної академії у воєнний та післявоєнний період нами було реалізовано через розробку спеціальної моделі. Розроблена структурно-функціональна модель управління реабілітаційним хабом складалась із п'яти рівнів, які послідовно описані у статті: парадигмальний, цільовий, організаційний, процесуально-діяльнісний (функціональний, інноваційний та інтерактивний компоненти) та рефлексивний рівні.

Реалізація структурно-функціональної моделі управління реабілітаційним хабом у сенергетичному поєднанні із акумульованим науково-практичним потенціалом Хортицької національної академії стане основою системно-інституційного забезпечення комплексної реабілітації відповідно до європейських стандартів, сприятиме досягненню суспільно значущих практичних результатів, зокрема, вирішенню проблеми кадрового забезпечення реабілітаційної практики в Запорізькому регіоні та Україні за сучасними стандартами професійної компетентності фахівців.